

ДОДАТОК А

Перелік джерел посилання за науковими напрямками керівника та науковців
кафедри програмної інженерії

6. Mazurova, O. Research of ACID transaction implementation methods for distributed databases using replication technology / Mazurova, O., Naboka, A., Shirokopetleva, M. Innovative technologies and scientific solutions for industries, (2 (16)), pp. 19-31. Doi: 10.30837/ITSSI.2021.16.019.

10. Mazurova O., Syvolovskyi I., Syvolovska O. NOSQL database logic design methods for MONGODB and NEO4J. Innovative technologies and scientific solutions for industries, (2 (20)), 2022. P. 52–63. DOI: 10.30837/ITSSI.2022.20.052.

19. Kuzochkina, A., Shirokopetleva, M., Dudar, Z. Analyzing and Comparison of NoSQL DBMS, International Scientific-Practical Conference on Problems of Infocommunications Science and Technology, PIC S and T 2018. Proceedings. 2019. P. 560–564. DOI 10.1109/INFOCOMMST.2018.8632133.

ДОДАТОК Б

Звіт результатів перевірки на унікальність тексту в базі ХНУРЕ

Ім'я користувача:
Кардаш Євген Вікторович каф.ПІ

ID перевірки:
1016298587

Дата перевірки:
30.05.2024 12:48:20 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
30.05.2024 14:24:42 EEST

ID користувача:
100013622

Назва документа: 2024_М_ПІ_ІПЗм-22-2_Семко_Д_скорочений

Кількість сторінок: 48 Кількість слів: 8622 Кількість символів: 62551 Розмір файлу: 2.36 MB ID файлу: 1016093762

Виявлено модифікації тексту (можуть впливати на відсоток схожості)

3.22%

Схожість

Найбільша схожість: 0.53% з Інтернет-джерелом (<https://termin.in.ua/kesh>)

2.71% Джерела з Інтернету

103

Сторінка 50

1.4% Джерела з Бібліотеки

83

Сторінка 51

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0%

Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

1

Підозріле форматування

13
сторінок

ДОДАТОК В

Слайди презентації

ХАРКІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Дослідження ефективності кешування даних в реляційних та NoSQL базах даних

Виконав: ст.гр.ІПЗм-22-2
Керівник: к.т.н., доц.кафедри ПІ

Семко Д.
Мазурова О.О.

Рисунок В.1 – Титульний слайд

Актуальність дослідження

- кешування дозволяє ефективно використовувати раніше отримані дані безліч разів, тим самим скорочуючи час, який витрачається для доступу до цих самих даних;
- багато існуючих СКБД реалізують свій механізм кешування та передбачають власну вбудовану логіку, яка є доволі унікальною та прискорює швидкість взаємодії з базою даних;
- дослідження механізмів кешування буде дуже корисним у випадках етапу вибору СКБД для програмної системи або при міграції з однієї бази даних в іншу в рамках покращення продуктивності системи.

2

Рисунок В.2 – Слайд «Актуальність дослідження»

Постановка задачі

- провести аналіз та обрати СКБД для подальшого дослідження ефективності кешування;
- провести аналіз реалізації механізмів кешування в обраних СКБД;
- спланувати експериментальне дослідження, що включає в себе вибір, аналіз та моделювання предметної галузі для розробки БД для дослідження, розробку критеріїв оцінки ефективності та можливості конфігурації даних в певному форматі одночасно для усіх СКБД;
- спроектувати та розробити програмне забезпечення для дослідження;
- провести експериментальне дослідження ефективності кешування;
- оцінити якість результатів, сформулювати висновки стосовно використання методів кешування та відповідних СКБД.

3

Рисунок В.3 – Слайд «Постановка задачі»

Аналіз та вибір СКБД для проведення дослідження

Таблиця 1 - Результат розрахунків лінійної адаптивної згортки

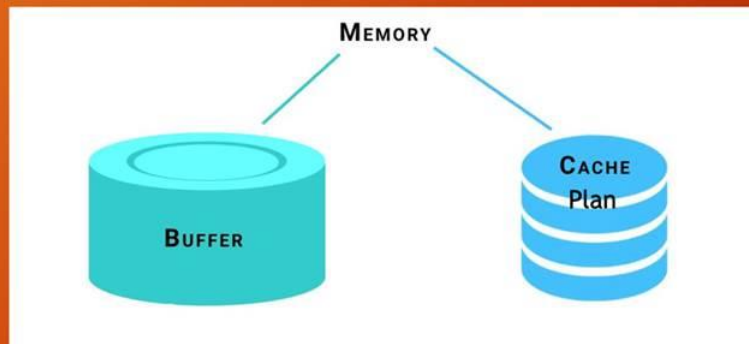
	Популярність	Розподілене кешування	Сумісність з .NET	Розвиток СУБД	К-сть механізмів кешування	Z*
MySQL	1115,24	0	2	2,00	2	0,137
MSSQL	911,42	1	6	5,2	3	0,362
MongoDb	428,55	0	4	5,6	2	0,142
Redis	160,02	1	5	14,4	1	0,259
β	0,05	0,3	0,1	0,05	0,4	
α	0,00038	0,5	0,05882	0,04	0,125	

$$Z^* = \max_{i=1,m} \sum_{j=1}^n \alpha_j \beta_j a_{ij}$$

4

Рисунок В.4 – Слайд «Аналіз та вибір СКБД для проведення дослідження»

Аналіз реалізації механізмів кешування в MSSQL

Механізми кешування в MSSQL

5

Рисунок В.5 – Слайд «Аналіз реалізації механізмів кешування в MSSQL»

Аналіз реалізації механізмів кешування в Redis

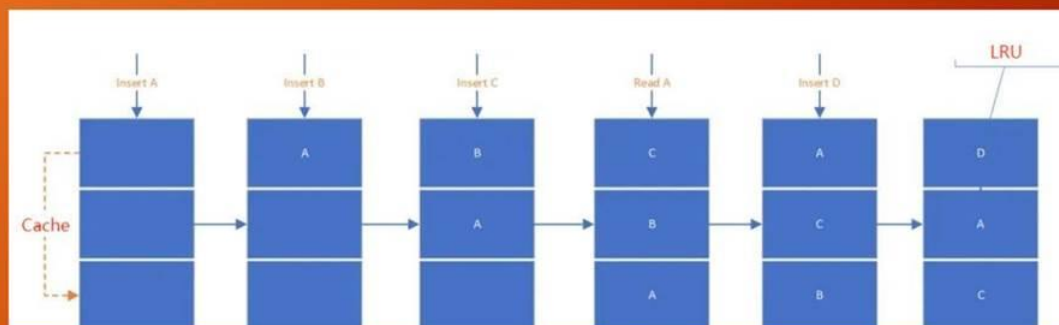

Схема роботи LRU механізму

6

Рисунок В.6 – Слайд «Аналіз реалізації механізмів кешування в Redis»

Аналіз реалізації механізмів кешування в MongoDB

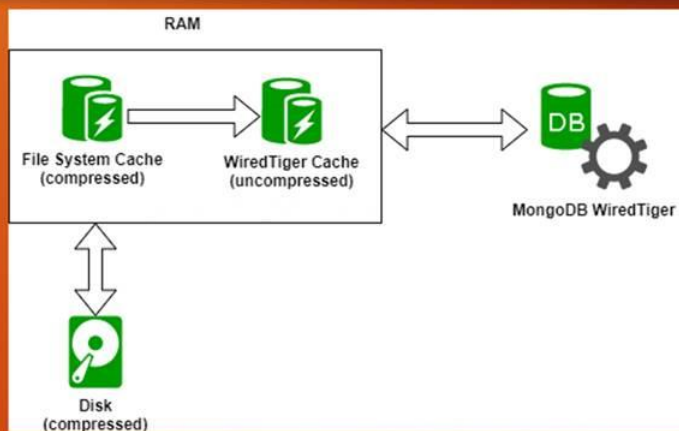

Схема використання WiredTiger та кеш файлової системи

7

Рисунок В.7 – Слайд «Аналіз реалізації механізмів кешування в MongoDB»

Планування експериментів

- вибір критеріїв з оцінювання якості механізмів кешування;
- аналіз та моделювання предметної області для дослідження;
- проектування логічних моделей бази даних для дослідження;
- визначення запитів до баз даних для експериментів;
- розробка програмного застосунку для проведення дослідження;
- проведення експериментів та їх аналіз.

Критерії з оцінювання якості механізмів кешування:

- середній час виконання експерименту (мс);
- коефіцієнт попадання у кеш-пам'ять (%);
- коефіцієнт промахів у кеш-пам'ять (%);
- використання системних ресурсів (кб та мс);
- розмір кеш-пам'яті (мб).

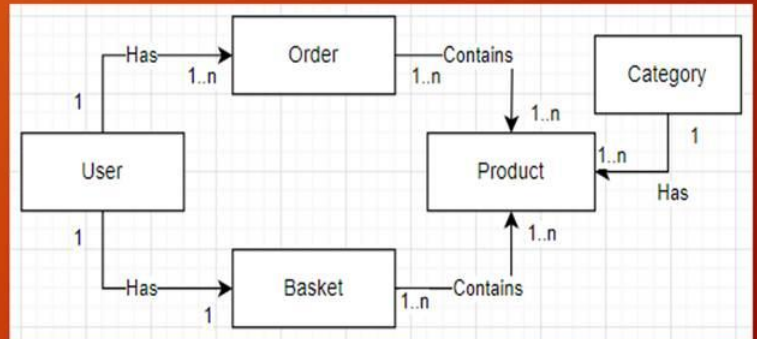
8

Рисунок В.8 – Слайд «Планування експериментів»

Аналіз та моделювання предметної області для дослідження

В якості предметної області була обрана електронна комерція

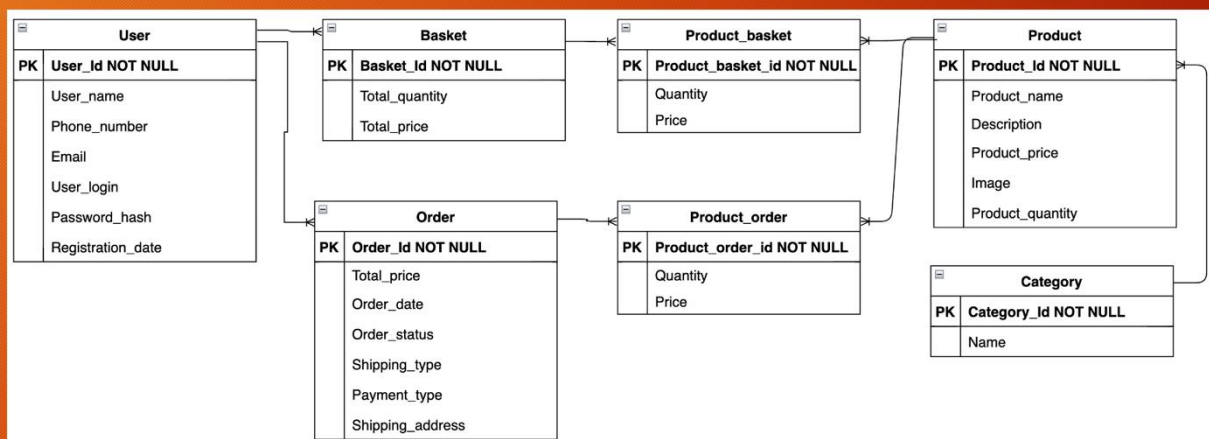

Діаграма класів

9

Рисунок В.9 – Слайд «Аналіз та моделювання предметної області для дослідження»

Проектування баз даних

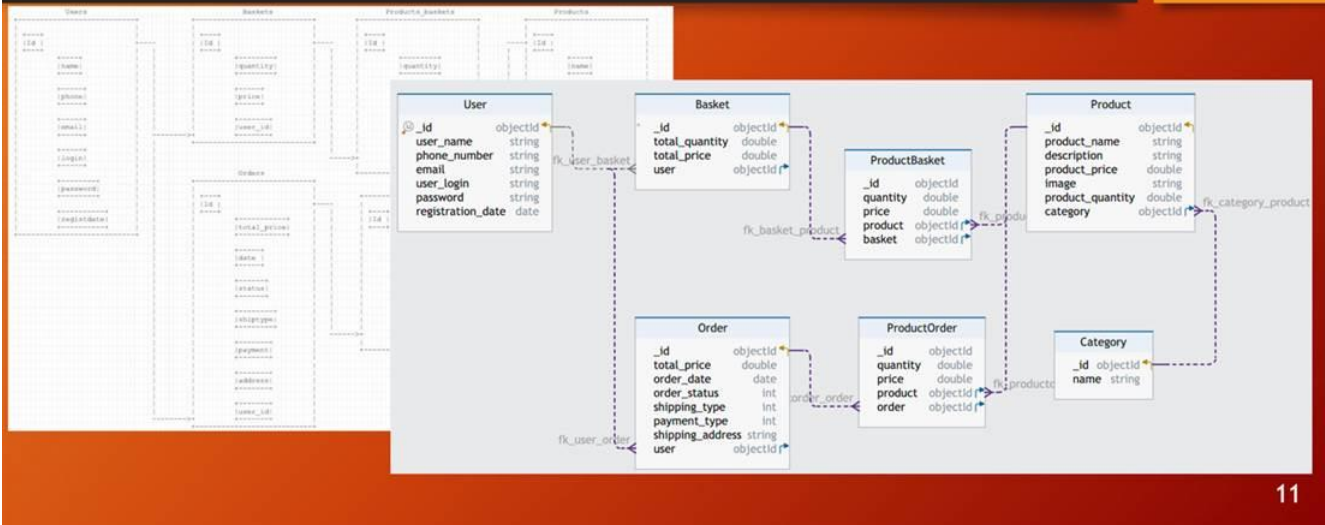

ER діаграма предметної області

10

Рисунок В.10 – Слайд «Проектування баз даних»

Логічні моделі баз даних для Redis та MongoDB

11

Рисунок В.11 – Слайд «Логічні моделі баз даних для Redis та MongoDB»

Опис фізичних моделей БД

Фрагмент фізичної моделі для MSSQL

```
CREATE TABLE Product (
  Id UNIQUEIDENTIFIER PRIMARY KEY,
  Name VARCHAR(255),
  Quantity INT,
  CategoryId UNIQUEIDENTIFIER,
  FOREIGN KEY (CategoryId) REFERENCES
  Category (Id)
);
```

Фрагмент фізичної моделі для MongoDB

```
db.ProductBasket.insertOne({
  "_id": "bea54e06-32d5-4be0-a179-
  cebe0511dcca",
  "quantity": 1210,
  "productId": "f56be677-4875-4f6a-a35e-
  717100e18175",
  "basketId": "c67ad377-4875-4f6a-a35e-
  717112c19264"})
```

Фрагмент фізичної моделі для Redis

```
HSET ProductBasket
bea54e06-32d5-4be0-a179-cebe0511dcca
quantity 1210
```

12

Рисунок В.12 – Слайд «Опис фізичних моделей БД»

Розробка програмного застосунку

13

Рисунок В.13 – Слайд «Розробка програмного застосунку»

Результати виконання експериментів. Метрика час виконання експерименту

Таблиця 2 - Результат метрики (мс)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	1.0255	25.785	2.748
2	1.750	47.489	0.8419
3	3.173	58.528	0.9769
4	1.6856	109.495	1.1563
5	2.2742	50.376	2.346
6	2.3635	85.673	1.178
7	4.7286	62.363	1.02

Середній час виконання кожного експерименту

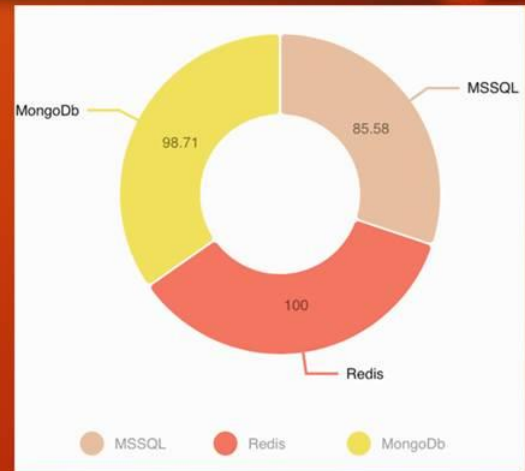
14

Рисунок В.14 – Слайд «Результати метрики час виконання експерименту»

Результати виконання експериментів. Метрика коефіцієнт попадання

Таблиця 3 - Результат метрики (%)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	99.75	100	98.72
2	0	100	98.73
3	99.93	100	98.8
4	99.77	100	98.68
5	99.81	100	98.69
6	99.78	100	98.7
7	99.80	100	98.73

Середнє значення метрики

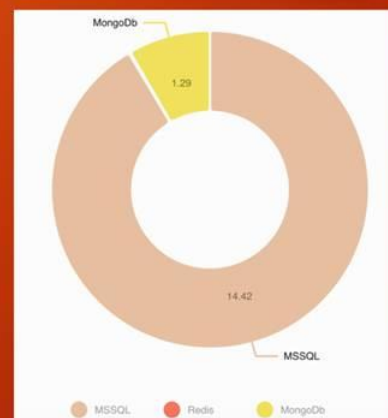
15

Рисунок В.15 – Слайд «Результати метрики коефіцієнт попадання»

Результати виконання експериментів. Метрика коефіцієнт промаху

Таблиця 4 - Результат метрики (%)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	0.025	0	1.28
2	100	0	1.27
3	0.07	0	1.2
4	0.23	0	1.32
5	0.19	0	1.31
6	0.22	0	1.3
7	0.20	0	1.27

Середнє значення метрики

16

Рисунок В.16 – Слайд «Результати метрики коефіцієнт промаху»

Результати виконання експериментів. Метрика системні ресурси

Таблиця 5 - Результат метрики (кб;мс)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	32;2	2.63;9.11	0.29;6
2	-	4.67;7.79	0.16;3
3	24;7	1.094;6.4	0.21;11
4	32;18	6.979;5.2	0.35;5
5	40;8	3.146;7.04	0.53;8
6	32;6	4.751;4.45	0.41;6
7	32;21	2.016;13.66	0.39;11

Час обробки запиту бібліотеками

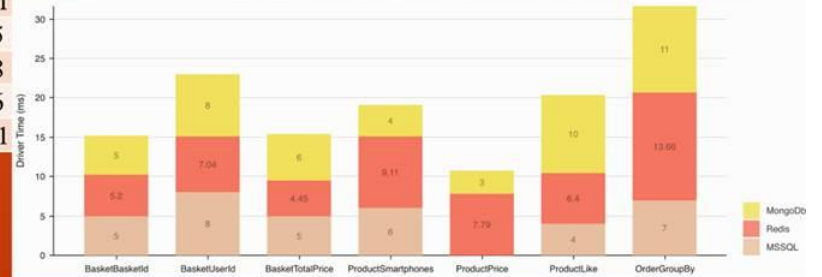
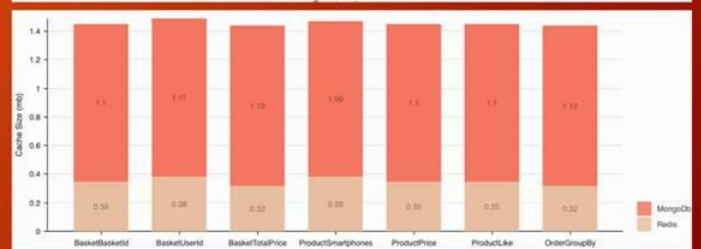
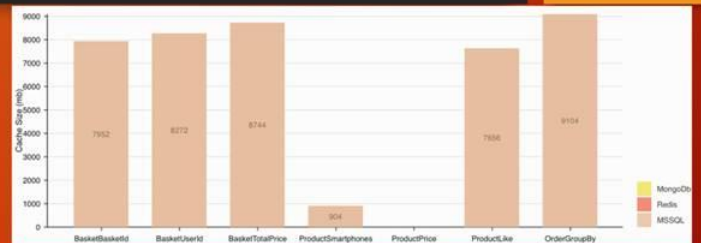

Рисунок В.17 – Слайд «Результати метрики системні ресурси»

Результати виконання експериментів. Метрика розмір кеш-пам'яті

Таблиця 6 - Результат метрики (мб)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	904	0.38	1.09
2	0	0.39	1.1
3	7656	0.40	1.1
4	7952	0.41	1.1
5	8272	0.42	1.11
6	8744	0.43	1.12
7	9104	0.43	1.12

Розмір кеш-пам'яті

Рисунок В.18 – Слайд «Результати метрики розмір кеш-пам'яті»

Аналіз результатів досліджень. MSSQL

- має складний та досвідчений механізм кешування, здатний розрізняти прості та складні запити;
- володіє найкращою підтримкою можливостей збору даних щодо виконання запитів;
- має один з кращих показників влучення у кеш-пам'ять;
- займає доволі великий об'єм пам'яті для кешування;
- рекомендовано використовувати реляційні бази даних для бізнес-логік, які передбачають підтримку безпеки та цілісності даних ;
- рекомендовано контролювати обсяг даних для СКБД.

19

Рисунок В.19 – Слайд «Аналіз результатів досліджень MSSQL»

Аналіз результатів досліджень. Redis

- має високу швидкість знаходження ключів;
- виділяє мінімальний об'єм пам'яті для кешування;
- має обмежені можливості СКБД для проведення складних експериментів, включаючи запити на сортування, фільтрацію та JOIN;
- рекомендовано для операцій (запитів), які не потребують обробки даних з декількох таблиць;
- рекомендовано використовувати для структур даних, які часто оновлюються та не зберігають «архівних даних»;
- рекомендовано використання СКБД для розподіленого кешування.

20

Рисунок В.20 – Слайд «Аналіз результатів досліджень Redis»

Аналіз результатів досліджень. MongoDb

- має високу швидкість та ефективність для експериментів з фільтрацією та пошуком даних;
- володіє найкращою підтримкою для запитів з великим об'ємом даних;
- має гарну продуктивність та використовує найменший об'єм пам'яті для кешу;
- рекомендовано для операцій (запитів) зі складною структурою, які передбачають поєднання декількох таблиць;
- рекомендовано використовувати для масштабованих систем;
- рекомендовано проектування даної БД у ненормалізованому вигляді.

21

Рисунок В.21 – Слайд «Аналіз результатів досліджень MongoDB»

Висновки

- проведено аналіз та обрано СКБД для дослідження ефективності кешування;
- проведено аналіз реалізації механізмів кешування в обраних СКБД;
- сплановано експериментальне дослідження;
- спроектовано та розроблено програмне забезпечення для дослідження;
- проведено експериментальне дослідження ефективності кешування;
- оцінено якість результатів, сформульовані висновки стосовно використання кешування та відповідних СКБД;
- опубліковано тези доповіді на двадцять восьмий міжнародний молодіжний форум «РАДІОЕЛЕКТРОНІКА ТА МОЛОДЬ В ХХІ ст.»;
- підготовлено матеріали доповіді «Research on the efficiency of data caching to solve the problem of building a heterogeneous database» для подачі до IEEE Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інфокомунікацій. Наука і техніка» (PIC S&T-2024).

22

Рисунок В.22 – Слайд «Висновки»

ДОДАТОК Г

Апробація результатів роботи

УДК 004.451.5:004.652

DOI: <https://doi.org/10.30837/IYF.IIS.2024.297>**ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КЕШУВАННЯ ПРИ
ВИКОРИСТАННІ MS SQL SERVER, REDIS ТА MEMCACHED**

Семко Д.

Науковий керівник – к.т.н., доцент Мазурова О. О.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ПІ
м.Харків, Українаe-mail: denys.semko@nure.ua

Each modern system wants to provide fascinating experience for its users. There are plenty of factors that can make the system become one of the best, such as user-friendly UI, modern features, customer support, etc. However, one of the most important things you want to bring to your customers is a speed response. Therefore, the product must be able to respond as soon as possible, be scalable and flexible. All of that can be done with the help of caching on different levels. This paper describes the efficiency of caching mechanisms that are built-in in the modern databases. The research of caching mechanisms was carried out on the basis of databases in the field of e-commerce based on the use of relational DBMS MSSQL and NoSQL systems – Redis and Memcached.

Щохвилини користувачі глобальної мережі Інтернет здійснюють понад 9 мільйонів запитів у пошуковій системі Google. При цьому час отримання відповідей сягає декількох секунд чи навіть менше. Більш унікальні запити вимагають більше часу для пошуку, проте кожен запит містить інформацію, яка вже збережена в пам'яті пошукової системи, а отже може бути виконаний на рівні кешування.

Кешування – це процес тимчасового зберігання даних у кеш-пам'яті з метою збільшення продуктивності програм та систем у цілому [1]. Кешування може здійснюватись на різних рівнях, це і на рівні веб-браузера, чи веб-серверу, CDN та на рівні вихідного серверу системи. Кожен з рівнів так чи інакше покращують спілкування користувача з системою задля пришвидшення відповіді на кожний з запитів.

Багато існуючих СКБД реалізують свій механізм кешування та передбачають власну вбудовану логіку, яка є доволі унікальною та прискорює швидкість взаємодії з базою даних. Отже постає питання, яка зі СКБД найкраще забезпечує роботу з великим об'ємом даних за допомогою власних механізмів, в тому числі у рамках кешування.

Доцільність проведення дослідження методів кешування в різних СКБД зумовлена існуванням ряду проблеми, що можуть бути вирішені в результаті дослідження, а саме:

– наявність запитів, що потребують значних обчислювальних або мережних ресурсів для виконання; для таких випадків кешування може значно підвищити продуктивність, особливо при запитах з великим обсягом даних [2];

- висока навантаженість на базу даних, яка є доволі популярною під час користування системи; велика кількість користувачів, одночасні запити – усе це є проблемою та кешування може забезпечити кращу та миттєву відповідь користувачам;

- наявність системи з обмеженими ресурсами; якщо система має обмежені обчислювальні ресурси на сервері бази даних, то кешування може допомогти ефективно використовувати ці ресурси та запобігти перевантаженню сервера.

Як бачимо, існує чимало проблем з якими розробник програмного забезпечення може зіштовхнутись, особливо якщо система передбачає масштабованість та популярність серед користувачів [3]. Отже для отримання рішення цих проблем була поставлена задача виконати дослідження механізмів кешування у реляційних та нереляційних базах даних, а саме:

- провести аналіз та обрати СКБД для подальшого дослідження ефективності кешування;

- провести аналіз реалізації механізму кешування в обраних СКБД;

- спланувати експериментальне дослідження, що включає в себе вибір, аналіз та моделювання предметної галузі для розробки БД для дослідження, розробку критеріїв оцінки ефективності, можливості конфігурації даних в певному форматі одночасно для усіх СКБД та розробку стресових ситуацій для перевірки;

- провести експериментальне дослідження ефективності кешування на операціях читання даних;

- оцінити якість результатів, сформулювати рекомендації стосовно використання СКБД.

Було проведено аналіз та обрано наступні СКБД для проведення дослідження: серед реляційних – це MSSQL, а серед NoSQL систем – це Redis та Memcached [4].

Був проведений аналіз реалізації механізмів кешування у кожній з СКБД та визначено можливості отримання даних про вбудовані процеси.

Проведено планування експериментальних досліджень, а саме:

- в якості предметної області для побудови бази даних, на якій буде проводитися дослідження, обрано тематику електронної комерції, яка підходить для проведення дослідження через наявність великого об'єму даних, високого навантаження та складної структури;

- розроблена база даних, яка включає в себе такі сутності, як «User», «Product», «Category», «Basket», «Order», «Product_Basket» та «Product_Order»;

- в якості метрик для проведення замірів було обрано коефіцієнти попадання та промахів у кеш-пам'ять, час відповіді на запит, використання ресурсів та розмір кешу;

– заплановано також умови проведення експериментів, а саме забезпечити окреме тестове середовище, яке не матиме зовнішніх чинників впливу на швидкість роботи БД.

Були розроблені програмні рішення для проведення експериментів із механізмами кешування обраних СКБД, а саме програмна система, яка дозволяє:

- завантажити дані для обраної предметної області для усіх СКБД одночасно;
- провести відповідні експерименти та отримати результати;
- отримати інфографіку та рекомендації щодо роботи з кожною СКБД.

Під час проведення експериментів очікується отримати результати, які дозволять зробити висновки, щодо найбільш ефективної СКБД для використання в рамках кешування.

Отримані в результаті рекомендації будуть корисні для будь-якого розробника або команди, які планують створити масштабовану та ефективну програмну систему, яка у кінцевому результаті оброблятиме великий об'єм даних. Отримані рекомендації будуть важливими також в процесі проектування гетерогенних баз даних, оптимізації роботи бази даних та покращенні її продуктивності [5].

Результати дослідження дозволять спростити та прискорити такі процеси в системах баз даних, як доступ до інформації, виконання запитів та обробка даних в різних сценаріях використання СКБД.

Список використаних джерел:

1. Blokdyk G. Caching A Complete Guide. The Art of Service – Caching Publishing, 2020 – 312 p.
2. Barker T. Intelligent Caching. O'Reilly Media, Inc., 2017 – 215 p.
3. Kleppmann M. Designing Data-Intensive Applications: The Big Ideas Behind Reliable, Scalable, and Maintainable Systems. O'Reilly Media, Inc., 2017 – 611 p.
4. Kuzochkina, A., Shirokopetleva, M., Dudar, Z. Analyzing and Comparison of NoSQL DBMS, International Scientific-Practical Conference on Problems of Infocommunications Science and Technology, PIC S and T 2018. Proceedings. 2019. P. 560–564. DOI 10.1109/INFOCOMMST.2018.8632133.
5. Fowler M. NoSQL Distilled: A Brief Guide to the Emerging World of Polyglot Persistence. Addison-Wesley Professional, 2012 – 192 p.

Mazurova O., Semko D., Perepychai O.
(121 – Software Engineering)

RESEARCH ON THE EFFICIENCY OF DATA CACHING TO SOLVE THE PROBLEM OF BUILDING A HETEROGENEOUS DATABASE

The paper proposes an extended infological (ER) model and the basic principles of designing a heterogeneous database based on it, as well as visual representations of its elements, in particular maps of data processing operations. An example of the development of a heterogeneous database for a microservice architecture in the field of electronic commerce is illustrated. The results of the study of data caching mechanisms in the NoSQL systems MongoDB and Redis, as well as the relational system MSSQL, are given. Recommendations for the use of researched database management systems for database development, including for distributed heterogeneous databases, are formulated.

Keywords: heterogeneous database, caching, design method, DBMS, ER-model, NoSQL, MongoDB, MSSQL, Redis.

Introduction

As we're present in the time of active usage of various Internet applications, including e-commerce systems, the issue of scaling such systems is important. The use of distributed heterogeneous databases [1, 2] is becoming increasingly common in the direction of creating highly scalable systems. Such databases use the advantages of different logical database models and different database management systems (DBMS) for data storage and processing.

The existing approaches to the modeling of distributed heterogeneous databases are mainly presented in the form of general recommendations for the division of a database monolith when designing systems for a microservice architecture [3], "best practices" of using NoSQL [4] and other DBMSs to solve specific practical problems, or methods of integrating existing DB into a heterogeneous system [2]. It does not allow solving the problem of designing a heterogeneous database "from scratch" and in the same methodological way as during the process of designing relational databases, which has long become convenient for developers. The successful implementation of the classical approach to the design of relational databases [5] requires the development of appropriate information technology for the design and heterogeneous databases (HDBs), the expansion of existing data models, which would allow for a continuous process of designing the logic of the HDBs and would provide reasonable recommendations for the selection of appropriate DBMSs for physical implementation of parts of a heterogeneous database.

Choosing a DBMS for physical implementation, including parts of the DBMS, requires the developer to clearly understand not only the logic of its operation, but also additional capabilities and tools offered by the DBMS [6, 7]. One such tool, which quite often leads to heterogeneous solutions in the database, is the caching mechanism that some DBMSs offer to efficiently reuse previously retrieved data, thereby reducing time spent accessing the same data. Many existing DBMSs implement their own caching mechanism and provide their own built-in logic that is quite unique. So, when choosing a DBMS, there is a question as which of them provides work with a large volume of data using its own mechanics, including caching, better than others.

Therefore, to solve the identified problems that have arisen before the developers of GBD, the task of choosing adequate logical models and corresponding effective DBMS for the implementation of individual parts of GBD is urgent. Such task requires not only the development of a general information technology for DBMS design, but also an experimental study of the performance of special mechanisms, such as caching, in modern DBMSs.

Analysis of the latest research and publications

Modern information systems require the use of high-performance databases and scalable solutions. That is why, developers come to use heterogeneous databases more often [1]. Such databases allow to make maximum use of the features of new logics of database organization and new DBMSs, especially in the direction of NoSQL systems, which have appeared quite intensively in recent years [6]. Thanks to heterogeneous solutions, modern software applications cope with those problems that relational databases are no longer able to effectively solve.

In the theory of databases, an end-to-end approach to their design through conceptual, infological (or ER-) modeling to logical, and then physical modeling has been developed long time ago [5, 8]. For relational databases, all transitions from one model to another have been formalized long time ago. Unfortunately, for NoSQL systems that do not have such a thorough mathematical basis as relational databases, there are basically no methods of their logical design [7, 9]. For example, the design of connections, which in NoSQL models traditionally do not coincide with the relational approach, and the implementation of the data integrity mechanism are completely up to the developers of the respective databases.

It should be noted that with the advent of non-relational models, including NoSQL models, the importance of the ER model in the design process has increased. The ER-model continues to be the basis for further modeling of database logic, as it is as general as possible and does not contain details inherent, for example, to relational databases or other logics [8]. The ER model can be considered as an excellent informational framework that does not contain the description of foreign keys, which in most NoSQL models are not used to model relations. However, the capabilities of ER-diagrams for modeling entities ((E)ntity) and relations ((R)elationship) are still not sufficient to design a heterogeneous database on its basis, for which an important element is considering the peculiarities of data processing.

Currently, approaches to modeling distributed heterogeneous databases are mainly developing in the direction of integration of existing databases into a heterogeneous system [2], synthesis of new databases during their reengineering [11] or are presented in the form of general recommendations for the design of microservice architectures [3] with a corresponding cut-off from more often, a homogenous monolith of the database is divided into individual NoSQL systems that are popular today. In addition, companies developing NoSQL systems do not offer logic design methodologies for their DB models. Accordingly, database developers are forced to first study the tools of new NoSQL models, and then, relying more often on their "relational" experience, physically implement certain database options and evaluate the quality of the resulting solutions [7, 12]. A single methodology for logical modeling of heterogeneous databases should allow taking into account the variety of data models existing today and get rid of the existing separation of business logic design (namely, database transactions) from the development of a logical database model.

NoSQL systems, which provide high performance and wide functionality [9, 10], are actively used for many modern applications that aim to use scalable databases, for example, for mobile and game applications, applications to support e-commerce, etc. E-commerce systems today are flexible, scalable and highly loaded systems due to the presence of a large volume of data and a complex structure. E-commerce systems must respond to a request with maximum speed and accuracy, as the load on the system can reach millions of requests per second. Caching minimizes such speed needs through a wide variety of mechanisms and strategies.

NoSQL DBMS of the "key-value" type are quite widespread in use when it comes to data caching [10]. A "key-value" is a data structure that consists of a unique key to identify the data and a value that acts as system data. Among key-value DBMSs, Redis is one of the most popular databases due to its high performance, easy scalability, and high reliability. Redis is designed for fast read and write operations, using a variety of data structures such as hash tables, sets, strings, and others that store data at the level of RAM. In addition, Redis supports a persistence feature that allows data to be saved to disk and restored in the event of a system crash or server shutdown. Due to the ability to quickly process data, effectively control its preservation, and ensure high system performance, this DBMS is most often chosen when data caching is needed. Among DBMSs with caching mechanisms, Redis stands out with the ability to automatically delete unnecessary data from the cache after a certain period, check which cache elements are the least used, and provide support for client-side caching.

Another, quite popular type of NoSQL systems is document-oriented DBMS. They allow developers to store and query data in the database using the same document model that they used in the program code. Each saved record looks like a separate document with its own set of fields. Documents are characterized by flexibility and hierarchy, which allows them to develop in accordance with the growing needs of applications. Among document-oriented DBMS, MongoDB [9] is not only one of the most popular, but also provides a functional and intuitive API for flexible development, is attractive to developers due to the availability of drivers for various programming languages. In addition, the widespread use of MongoDB has led to the appearance of many studies devoted, including, to approaches to logical design for this NoSQL system [12].

MongoDb has its own WiredTiger caching engine that uses a cache technique to store frequently used data in RAM. This approach significantly improves data reading performance and reduces data access time. Using compression and checkpointing functionality, WiredTiger minimizes memory usage, thereby allowing more data to be loaded into memory for caching [9].

We should not forget relational DBMSs, while researching data caching mechanisms, which even in heterogeneous solutions are the basis for storing and processing a large part of data. The model of storing data in the form of structured tables provides efficient caching strategies because data is easily identified based on tables and indexes. Relational databases are characterized not only by structured data, but also by the use of indexing, support for ACID transactions [13] and concurrency control. Under such conditions, caching can be implemented thanks to various strategies and mechanisms. Among the relational databases, the most popular in use and interaction is MS SQL Server, which provides a wide range of possibilities for analyzing each query. This DBMS divides the caching capabilities into two separate mechanisms - a buffer cache and a procedure cache [14]. A buffer cache deals with caching pages of data in memory to reduce I/O and improve performance by keeping frequently accessed data in memory. The procedure cache is a place where query execution plans are stored, which contain information about exactly how MS SQL Server will execute the query and what logical steps are involved in the efficient execution of the query.

Meanwhile, the available documentation on NoSQL DBMS and existing recommendations do not provide developers of heterogeneous DBs with an end-to-end methodology for their design and selection of appropriate DBMSs, which would clearly indicate the effectiveness of the resulting DB. Solving such questions requires not only a deep understanding of the capabilities of such DBMSs, but also experimental studies of additional mechanisms available in them. Thus, the study of the effectiveness of caching mechanisms in relational and NoSQL systems is relevant.

The purpose of this article is to study the effectiveness of data caching in NoSQL and relational DBMS with the aim of developing qualitative recommendations regarding the selection of DBMS for the implementation of appropriate business logic when solving the problems of building heterogeneous databases.

To achieve the goal, the following tasks must be solved:

- to develop an extended information model as a basis for designing a heterogeneous database;
- on the basis of the proposed model, design a heterogeneous database in the field of electronic commerce;
- to plan an experimental study, which includes the development of performance evaluation criteria, the possibility of configuring data in a certain format at the same time for all DBMSs and the development of stress situations for verification;

- conduct an analysis and implement caching mechanisms in the selected for heterogeneous database DBMS;
- conduct an experimental study and formulate recommendations for choosing DBMSs that actively use the caching mechanism during the construction of heterogeneous databases.

Materials and methods

Development of an extended conceptual model for the design of a distributed heterogeneous database

Existing studies and practices of designing heterogeneous databases have shown that when dividing a monolithic database into local heterogeneous parts (DBs), it is important to consider the business logic of the system, namely, data processing operations [2, 3], in the execution of which those or other database entities. The main part of such operations are queries and transactions, which are a sequence of CRUD operations in the database (according to the standard classification of data manipulation functions introduced by James Martin in 1983). Query and transaction modeling is not included in the design methodology of a classic relational database, but the use of different semantic models to represent data processing operations is noted by many researchers [15] and is important when designing a heterogeneous database. One of the interesting models for representing transactions is the transaction execution map, which, based on DB entities, displays the sequence of CRUD operations that make up the essence of the transaction, as well as the capacity of the corresponding entities. Such a model can be quite easily integrated with an ER diagram, which is an important component of the database design process. And if we extend such maps to query modeling (in this case, we will call them operation execution maps) and add the requirements for distributed data processing, which are important for distributed databases, defined by the CAP theorem [16], and requirements for the performance of their execution, this will allow to use such a model as an effective basis for designing distributed heterogeneous databases.

The paper proposes an extended ER-model (EER), which can be presented in the form of a tuple $EER = \langle E, R, O \rangle$ (1), where $E = \{E_i | i = \overline{1, n}\}$ – set of entities of the subject area; R – set of relations (interconnections) between entities; $O = \{O_k | k = \overline{1, p}\}$ – set of data processing operations.

Each entity E_i can be represented as a set of corresponding attributes A_{ij} entity - $E_i = \{A_{ij} | j = \overline{1, m}\}$

Set of relations (interconnections) R between entities $E_i \in E$ represents as a matrix $R = \|R_{ij}\|$ ($i, j = \overline{1, n}$), the elements of which determine the type of relationship directed from the entity E_i to the entity E_j , $R_{ij} \in \{1:1, 0:1, 1:0, 1:M, 0:M, M:1, M:0, M:M\}$.

An important component of the EER model, which extends the traditional ER model, is the set of data processing operations, which is given in the form of two sets $O = Q \cup T$: set of requests Q and transaction sets T .

Every operation O_k has certain characteristics that set requirements for the nature of its processing and describe the essence of this operation in the database. So, every operation O_k can be represented as a tuple $O_k = \langle OM_k, CAP_k, Fr_k, rT_k \rangle$ (2), where a vector-string $OM_k = \|om_{ki}\|$ specifies the execution map with k-th operation; CAP_k sets requirements for transaction processing in accordance with CAP theory; Fr_k - estimated frequency of the operation; rT_k - requirements for the operation time (в ms).

Vector string elements OM_k are indexed along the axes themselves with k-th operation and a set of entities where the elements $om_{ki} = \{CRUD_{kij} | j = \overline{1, q}\}$ is a sequence of CRUD statements executed on the corresponding entity E_i .

The description of the CRUD operator can be represented by a tuple $CRUD_{kij} = \langle poz_{kij}, CRUD_Name_{kij}, ex_max_{kij} \rangle$ (3), where poz_{kij} - the order in which the j-th operator is executed within the k-th operation; $CRUD_Name_{kij} \in \{C, R, U, D\}$ - letter indicating the type of CRUD operator; ex_max_{kij} - the maximum number of instances of the i-th entity that will be processed by the operator.

The requirements for processing an operation according to the CAP theorem can be given by a vector $CAP_k = \|p_{kj}\|, j = \overline{1, 3}$ (4). Vector's elements p_{kj} will take the value 1, if in the requirements for the processing of the k-th operation there is, respectively, the requirement "(C)onsistency" for the component p_{k1} , requirement "(A)valability" for the component p_{k2} , "(P)artitioning" requirement for a constituent p_{k3} . In the absence of a corresponding requirement, $p_{kj} = 0$.

The proposed EER model can be used as a basis for the heterogeneous database design process, which should include the following stages:

- selection and preliminary preparation of input data: at this stage, the analysis is carried out for the selected subject area, as well as the stages of conceptual and informational database modeling, which correspond to the traditional database design methodology; namely, UML and other diagrams are constructed that provide the results of the analysis to the domain

(for example, a generic class diagram for preliminary modeling of the relationships between the main entities of the domain, a data flow diagram for a general representation of business processes, etc.), and for a more formalized representation of entities and the relationships between them, an ER diagram is developed [5, 8] (for the convenience of the next stages, it is better to use Barker's notation or its modification Crow's Foot);

- construction of the EER-diagram: at this stage, models of data processing operations inherent in the defined business process are added to the ER-diagram in the form of operation performance maps;
- EER decomposition: at this stage, the EER is decomposed into a system of interconnected local EER-models based on the analysis of a set of operation execution maps;
- determination of types of logical models for further design of local EERs: at this stage, types of logical DB models are determined (in the case of using NoSQL models, specific recommendations for NoSQL DBMSs are possible) for selected local EER models, taking into account the peculiarities of logical models;
- logical design of a heterogeneous database: at this stage, the construction of local logical models in the composition of the DBM is carried out, considering the peculiarities of data organization and limitations of the integrity of the selected data models or DBMS.

Designing a heterogeneous database in the field of e-commerce

The applied field of e-commerce was chosen for the research of caching mechanisms. Let's consider some points of using the EER model and the proposed approach to the design of a heterogeneous database in this area.

So, the analysis and conceptual modeling of the e-commerce industry was carried out. Figure 1 shows a fragment of the general class diagram, which includes objects that are necessary to implement a simplified business process consisting of searching for products, working with a shopping cart, and creating an order.

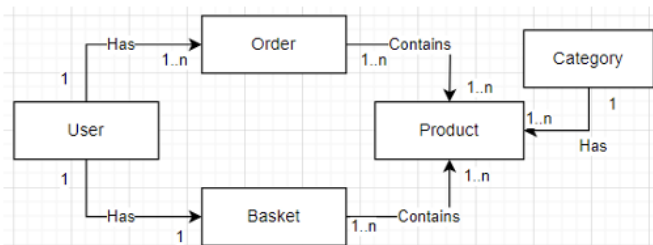

Figure 1. Fragment of a generic e-commerce class diagram

An ER-diagram (fig. 2) was developed using the "Crow's foot" notation, on the basis of which an extended EER-model was developed by simulating maps of data processing operations.

Figure 3 shows a map of the execution of several operations for the task of working with the user's shopping cart, which simulates:

- data processing flows in the form of consecutive CRUD operators (3) over the relevant entities;
- the intensity of operations in units of transactions per day (the value is shown near the entry point of the operation);
- the minimum, average and maximum strength of relationships between entities (shown next to relationships);
- the average power of entities (values are given under the relevant entities).

The map contains next operations:

- O_1 – the transaction of adding the product to the cart;
- O_2 – the transaction of editing the quantity of goods in the cart;
- O_3 – request to filter products by brand and price;
- O_4 – request to receive a list of products from the basket by the unique Basket identifier;
- O_5 – request to calculate the total amount for the products selected for the basket by the unique Basket identifier.

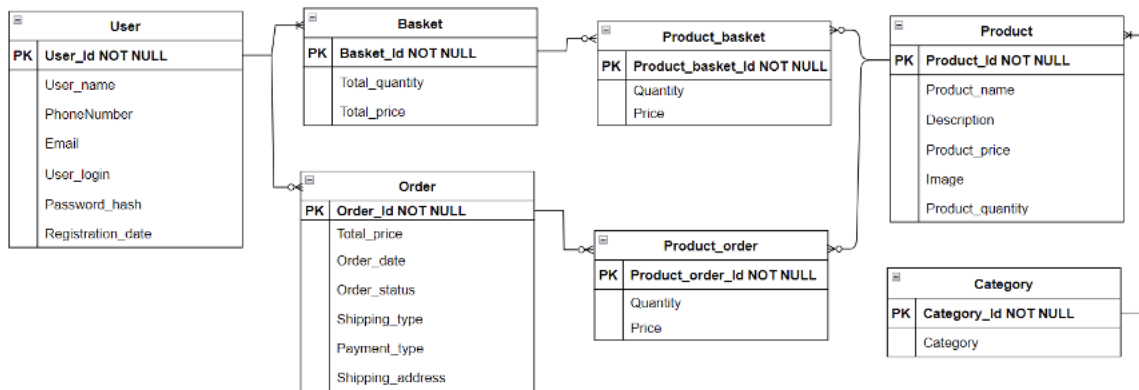

Figure 2. A fragment of the database ER diagram

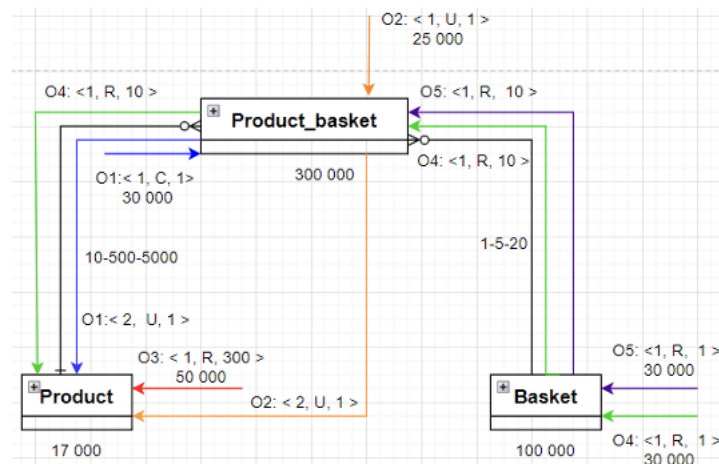

Figure 3. A fragment of the operations map for the business process of working with the shopping cart

A transaction O_2 starts with editing (operation U – UPDATE) product's quantity in the basket (Product_basket entity is used) and ends with the appropriate editing of the quantity of the available product in the entity Product. The estimated intensity of execution of such a transaction is 25,000 operations per day.

Similarly, other operations related to viewing and searching for products on the website of the online store were modeled, which include operations for filtering products, counting the total number of selected products, analyzing completed orders, etc.

At the next stage of the proposed approach to GBD design, the expanded info model was decomposed into local EER models. Based on the analysis of maps of the execution of operations and the requirements for their processing, the following sets of entities were selected, which require further logical design based on a common logic of working with them:

- Product and Category entities (local EER Catalog) involved in joint operations to search for goods that are critical from the point of view of their intensity (more than 50,000 executions per day) and Consistency and Partition Tolerance requirements regarding their processing;

- entities User, Order and Product_order (local EER Ordering), involved in joint operations to form an order and transfer goods from the basket to the order, which are not so critical in terms of the intensity of execution (up to 5000 transactions per day), but have enhanced requirements regarding Availability and Consistency of data;

- entities Basket and Product_Basket (local EER Basket) involved in joint basket operations, which have similar performance intensity characteristics (30,000 transactions per day) and the same Partition Tolerance and Consistency requirements for their processing.

It should be noted that during the decomposition of the global EER model, the analysis of operation execution maps allowed for interesting and more efficient redesign of some transactions and database entities, but this is a topic for a separate publication.

At the next stages, the most adequate logical database models and corresponding DBMS were selected for the selected local EER models for further implementation, as well as a logical model of a heterogeneous database was designed (fig. 4), namely:

- document-oriented model and NoSQL DBMS MongoDB for the Catalog model;
- key-value NoSQL model and the corresponding Redis DBMS for the Basket model;
- relational data model and MS SQL Server DBMS for the Ordering model.

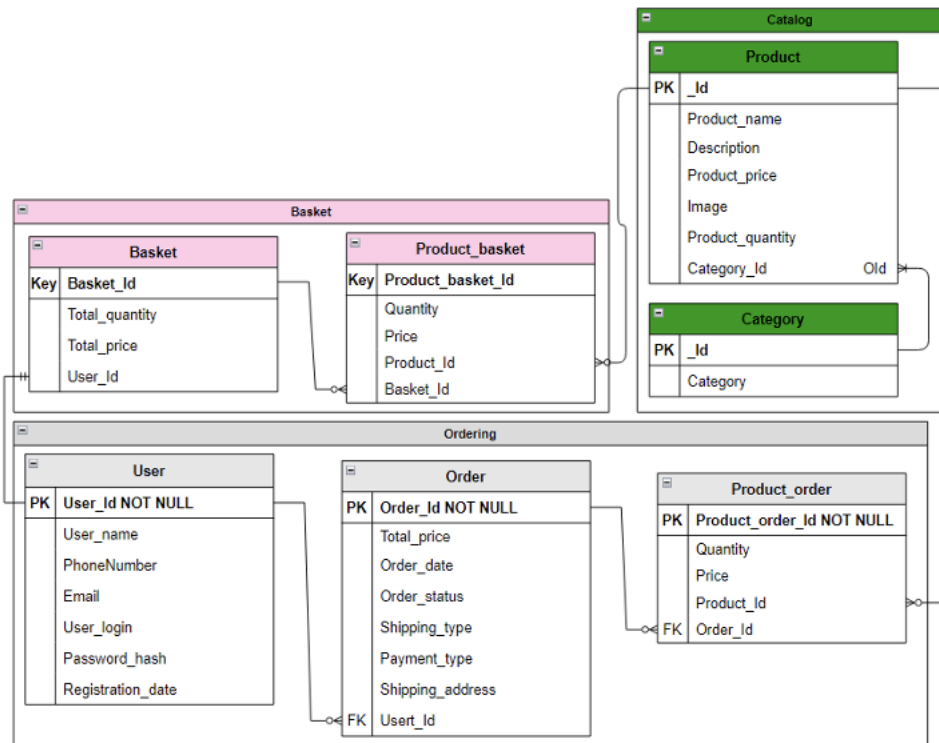

Figure 4. A fragment of a logical model of a heterogeneous database

The design decisions made at the last stages are based on the peculiarities of data organization in the selected logical database models, on the relation of the selected DBMS to the SAR theorem, as well as on the presence of certain advantages indicated by the developers of these DBMS. Yes, Redis was chosen, among other things, because of the small amount of data that needs to be processed in one operation and its short-term nature. Also, the biggest need in the Basket database (getting the list of products in the basket) can be solved by storing data under a single key and the ability not to waste time on the "JOIN"-combination of data provided by the "key-value" logic. Document-oriented databases are better if there is a need for complex "JOIN" queries, which can be quickly processed due to built-in collections, in the form of which products with many properties are usually presented. Therefore, the MongoDB DBMS will allow, when working with the catalog of goods (with a more complex and real structure of this local model), to increase the speed of query execution due to getting rid of complex JOIN queries, which is possible in the case of nesting collections one into another [11].

Meanwhile, all DBMSs selected for a heterogeneous database support data caching to one degree or another, which left open the question of the effectiveness of the selected DBMSs and led to the study of caching mechanisms in them.

Analysis of Redis, MongoDB and MS SQL Server caching mechanisms

An analysis of caching mechanisms in Redis, MongoDB, and MS SQL Server DBMSs was carried out, which allowed to develop the necessary software tools for conducting research.

So, according to its structure, Redis stores data in the form of key-value pairs in RAM. This allows for very fast access to data, as requests are processed directly in memory. Redis uses several separate functions to directly operate the caching mechanism. A deletion policy where Redis deletes keys that have not been used for a significant period of time is one such [10]. Thus, DBMS allows you to store only the most relevant data in memory. Redis supports a distributed cache through replication and sharding. Replication allows you to have copies of data on several servers, which ensures higher availability and data security. Sharding allows you to distribute the caching load between several Redis servers.

MongoDb provides different caching mechanisms than Redis that allow for complex queries and data analysis, while Redis is better suited for cases where very fast access to data with low latency is required. The main data storage mechanism in MongoDb is WiredTiger [9], which uses in-memory caching to improve performance. It supports data compression and cache usage for quick access to frequently used data.

WiredTiger uses two types of caching:

- internal cache for storing recently used data pages;
- query plans to avoid recompiling plans for the same queries.

Support for data replication and sharding functions allows you to increase the amount of cache by distributing data between different physical machines and reducing the load on each individual server.

MS SQL Server provides a more complex caching implementation structure compared to other DBMS. The main caching mechanism is a buffer cache that stores pages of data and indexes in RAM [14]. This allows you to significantly speed up access to data, since reading from memory is much faster than from disk. The second mechanism is a cache of executed query plans. Like MongoDb, MSSQL stores executable query plans to avoid recompiling frequently executed queries. At the same time, optimization of the use of query plans is achieved by checking the effectiveness and relevance of the plan.

MSSQL supports memory-optimized tables and indexes that are stored entirely in RAM. In-Memory OLTP technology is used to support memory-optimized tables, which uses various data structures and algorithms to store tables entirely in memory.

Planning of experimental research

The following criteria for assessing the quality of caching mechanisms were chosen for conducting an experimental study:

- cache memory hit rate (%), which estimates the share of successful cache memory accesses; the higher the coefficient, the more effective the caching mechanism in the DBMS;
- cache miss rate (%), which determines the proportion of unsuccessful attempts to access the cache memory;
- experiment execution time (ms); each DBMS has its own characteristics of the implementation of the experiment, so this indicator will be able to determine which of the DBMSs copes with the implementation of the experiment faster;
- the use of system resources during the execution of a request from the cache, including the use of disk space (KB) and the time of using the processor or driver (ms); the more the request from the cache consumes resources, the more bottlenecks there are in the performance of the database;
- the size of the cache memory (Mb), which is allocated for working with data; shows how sufficient the level of allocated memory is; by its values, it will be possible to determine what consequences the corresponding volume can lead to.

Based on the received logical model of the heterogeneous database (Fig. 4), for experiments it was decided to use 3 homogeneous databases built on the basis of a common ER model (Fig. 2): relational DB scheme, document-oriented logical model under MongoDb (with a "normalized" approach to the design of relationships [12]) and a logical model of the "key-value" type for the Redis DBMS. Now it is possible to provide cleaner conditions for conducting experiments. Examples of modeling for the corresponding models can be seen on the corresponding fragments of the logical model of the heterogeneous database in Figure 4.

A data set was designed to be uploaded to each DBMS. Since each of the selected DBMSs has its own data storage structure, the JSON format has become the best option for data loading. The data set contains information about users who have selected products and wish to place an order, or those who have already placed an order. Thus, such a data set reflects the widespread main stages of using the online ordering system.

To conduct the experiments, the operations, namely the read requests, on which the measurements will be performed (some of them are depicted on the operation execution map in Figure 3) were defined. As a rule, at the stage of adding goods to the basket, system users are interested in sorting and filtering functions according to the provided categories. Therefore, read operations for the Product entity were selected for the study, among which are:

- the operation of finding a list of goods by category with sorting by price (experiment No. 1);
- the operation of finding a list of goods in the range of the price per unit of goods (experiment No. 2);
- the operation of finding a list of products with filtering by several attributes, namely by brand and price range, with sorting by product name (experiment No. 3).

Such operations have both simple queries and complex ones, with the addition of several filtering and sorting attributes. Thus, we were able to check at which levels the DBMS uses caching mechanisms and at which levels it does not.

Operations for Basket and Product_basket entities are also considered, which include:

- the operation of selecting goods added to the basket by the unique Basket identifier (experiment No. 4);
- each user's selection of goods added to the basket (experiment No. 5);
- the operation of using the aggregate function to calculate the total amount of goods added to the basket by the unique Basket identifier (experiment No. 6).

For the study, a more complex operation for the Order entity (experiment No. 7) was also included, which includes the calculation of the total cost of paid orders grouped by each user.

This situation is suitable for analytical data and for understanding how much money was spent on goods in the store.

Research results and their discussion

Experiments were conducted on seven queries for each DBMS separately, considering the availability of symmetric data for the subject area.

The results of the experiments according to the "cache hit rate" metric are shown in Table 1.

Table 1. Results of experiments using the "cache hit rate" metric (%)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	99.75	100	98.72
2	0	100	98.73
3	99.93	100	98.8
4	99.77	100	98.68
5	99.81	100	98.69
6	99.78	100	98.7
7	99.80	100	98.73

According to these results, it should be concluded that Redis is the most effective for this indicator, since a value less than 100 is possible only in the absence of a suitable key for conducting the experiment. At the same time, MSSQL has a zero value for experiment number 2. Such a result signals the non-use of caching mechanisms for a query that was recognized by MSSQL as very simple.

The results of the experiments according to the "cache miss ratio metric" are shown in Table 2.

Table 2. Results of experiments using the "cache miss rate" metric (%)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	0.025	0	1.28
2	100	0	1.27
3	0.07	0	1.2
4	0.23	0	1.32
5	0.19	0	1.31
6	0.22	0	1.3
7	0.20	0	1.27

It should be noted the tendency for MSSQL and MongoDB not to reach the maximum values in both metrics due to the peculiarities of the implementation of caching mechanisms. Both DBMSs have built-in capabilities to check if old plans are needed, if they need to be deleted, or if an existing one needs to be replaced, and therefore it is very difficult to get a 100% result, even if the query has already been executed several times before.

The results of the experiments according to the "experiment execution time" metric are shown in Table 3.

Table 3. Results of the experiments according to the "experiment execution time" metric (ms)

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	1.0255	25.785	2.748
2	1.750	47.489	0.8419
3	3.173	58.528	0.9769
4	1.6856	109.495	1.1563
5	2.2742	50.376	2.346
6	2.3635	85.673	1.178
7	4.7286	62.363	1.02

It should be noted a significant difference for the worse in the execution time of Redis experiments compared to other DBMSs. Such numbers are due to the complexity of implementing experiments for key-value DBMSs, the main goal of which is to return data by the selected key as quickly as possible. However, such DBMSs are not capable of processing requests for filtering, sorting or any other actions related to data manipulation. Therefore, the capabilities of the StackExchange.Redis library of .NET technology were used to perform the experiments.

The results of the experiments according to the "system resource utilization" metric are shown in Table 4.

According to this metric, we obtained the results of the execution time of the request by the processor or DBMS driver and the amount of disk space occupied by the request. In the case of the Redis DBMS, the amount of disk space is calculated based on the specified number of keys that were used for the experiment and the occupied memory of each. For other DBMSs, this is the occupied memory of the query execution plan.

Table 4. *The results of the experiments according to the metric "system resource utilization"*

№	Об'єм дискового простору (Kb)			Час виконання процесором (ms)		
	MSSQL	Redis	MongoDb	MSSQL	Redis	MongoDb
1	32	2.63	0.29	2	9.11	6
2	-	4.67	0.16	-	7.79	3
3	24	1.094	0.21	7	6.4	11
4	32	6.979	0.35	18	5.2	5
5	40	3.146	0.53	8	7.04	8
6	32	4.751	0.41	6	4.45	6
7	32	2.016	0.39	21	13.66	11

As MSSQL did not use caching for the second experiment, the corresponding resources were not calculated. According to the results, it is possible to conclude that MongoDB consumes the least amount of memory for storing query execution plans.

The results of the experiments according to the "cache size" metric are shown in Table 5.

Table 5. *Results of experiments on the "cache size" metric (Mb)*

№	MSSQL	Redis	MongoDb
1	904	0.38	1.09
2	0	0.39	1.1
3	7656	0.40	1.1
4	7952	0.41	1.12
5	8272	0.42	1.12
6	8744	0.43	1.13
7	9104	0.43	1.14

The metric determines how much cache memory is allocated by each DBMS during a request to the cache. The results show that MSSQL spends quite a lot of memory on cache usage, which is due to the complex and multifaceted structure of caching mechanisms. In turn, Redis uses the least amount of memory to store cache pages and keys.

Experiments conducted for the Redis DBMS proved the effectiveness of caching for simple queries that do not require data processing from several tables. It should be noted that Redis worked on experiments for quite a long time, due to their complexity and the limited capabilities of both the DBMS itself and the library for working with it. The speed of finding the necessary keys and the amount of allocated memory for caching is a significant advantage for choosing this DBMS if distributed caching is needed.

MongoDb performed best for experiments that query data from multiple DB entities. This is due to the feature of the logical model and the DBMS itself, which returns data in the form of collections and stores them in the BSON format, thereby guaranteeing the speed and efficiency of data filtering and searching. The best results were obtained despite the fact that when modeling under MongoDB, a "normalized" approach was used, which did not involve nesting collections into each other. That is why this DBMS is best suited for services related to obtaining a large volume of data. It should also be noted that MongoDB uses a relatively small amount of memory for caching, has a significant query execution speed, and shows good performance.

As for MSSQL, this DBMS has the best structure for building caching and opportunities for obtaining data about this process. One of the queries has the worst performance of all due to MSSQL's decision to treat it as fairly easy to cache. However, this result should be considered positive, as it proves that MSSQL has a more sophisticated and sophisticated caching mechanism that can handle simple and complex queries. The speed of operation, minimal use of system resources and one of the best indicators of "hitting" in the cache memory make MSSQL an example of a reliable database for using caching. However, you should also be careful with the amount of data to cache, as the DBMS takes quite a large amount of memory for caching, which can reach up to 9 GB, while other DBMSs use no more than 2 MB for caching. Therefore, it is recommended to use MSSQL for caching applications with a small amount of data.

Relational databases are recommended to be used for microservices related to the processing of personal user information, including due to the provision of ACID transaction properties [13].

Conclusions and perspectives of further development

The paper presents the results of the study of the effectiveness of data caching in NoSQL DBMS Redis and MongoDB, as well as relational MSSQL with the aim of solving the problem of choosing the most effective DBMS for database development, including heterogeneous ones.

An extended infological model of EER was proposed as a basis for the design of the GBD, and the general principles of its design based on this model were described for the productive planning of experiments. The paper provides a mathematical representation of the model and a visual presentation of its extension in the form of operation execution maps, which is a convenient tool for database developers.

The use of the proposed model, which considers more in-depth knowledge of data flows in the subject area, and the corresponding approach to the design of the GBD will allow developers to obtain the following advantages:

- the possibility of designing more effective data processing operations for the business logic of applications (in particular, transactions) and the corresponding reduction of their execution time;
- the possibility of designing (decomposing) DBMS for microservices architecture and reasonable selection of DBMS logical models for microservices (and corresponding DBMSs);
- as a result, ensuring the high scalability of the information system based on the developed GBD.

In the future, the EER-model can be supplemented with the possibility of modeling data integrity restrictions, and the approach to the design of the GBD - the stage of considering such restrictions during the construction of a logical model.

A heterogeneous database in the field of electronic commerce was designed, experiments were planned and carried out to study caching mechanisms in selected DBMSs in the paper.

The results of the experiments made it possible to develop the following recommendations regarding the choice of DBMS for the implementation of appropriate business logic during the construction of distributed, including heterogeneous, databases.

The Redis DBMS is recommended for use in databases and operations (queries) that do not require data processing from several tables. This is due to the fact that Redis only stores data in key-value format, so the execution time of the experiments was significantly longer, ranging from 25 to 109 ms. It is recommended to use Redis for data structures that are frequently updated and do not store "archived data". This is due to the support of the TTL (Time To Live) mechanism, which sets the lifetime of the keys, as well as the involvement of LFU (Least Frequently Used) and LRU (Least Recent Used) algorithms for caching, which automatically free memory and delete the least used or oldest keys. Accordingly, the business logic of working with the shopping cart in e-commerce, which stores the shopping cart items only during the user session, is indicative.

Another key component of choosing a given DBMS is the amount of allocated memory for caching. Experiments showed a range from 0.38 to 0.43 MB, which is the best indicator among DBMS and is due to the use of ZIPLIST and INTSET storage technologies, which allow to minimize the use of memory for small arrays and sets.

Recommendations regarding the use of Redis for distributed caching should be expressed separately, since simple queries related to key searches are performed in Redis 2 times faster than in other DBMSs. Thereby, minimizing the response time to discover data in the cache.

The MongoDB DBMS is recommended to be used for databases and operations (queries) with a complex structure, which involve the combination of several tables and the possibility of a filtering or search function. This is confirmed by measurements based on the system resource metric, according to which requests occupied a very small percentage of memory, up to 1KB each.

As the number of tables in the query increases, the effect of using DBMS will increase, thanks to the support of data replication and sharding functions. This allows you to increase the amount of cache by distributing data between different physical machines and reduce the load on each server. Separately, it should be noted that the design of this database in a non-normalized form will increase the efficiency in the execution of requests, since WiredTiger has a caching mechanism that uses the Least Recently Used (LRU) algorithm for cache management.

The MSSQL DBMS did not show the best results in the area of caching, but we should not forget about such strengths of MSSQL as data security, support of data integrity and ACID-properties of transactions, because of which this DBMS is chosen more often. An important feature of DBMS is the division of simple and complex queries, determining whether to use caching or not.

When using MSSQL, it is recommended to control the amount of data for such a DBMS by allocating memory for caching, which can reach up to 9 GB. Nevertheless, it should be noted separately the high rate of hitting the cache memory, which reaches almost 100%.

These recommendations can be used by developers to design real systems, in particular in the field of electronic commerce.

References

- [1] Lawal M.M. Achieving Heterogeneous Database Integration: Through Database schema analysis. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2011. – 84 P.
- [2] Тянянський С.С. Моделі, методи та інформаційні технології інтеграції гетерогенних розподілених баз даних. - Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.13.06 - інформаційні технології. - Харківський національний університет радіоелектроніки, Харків, 2011.
- [3] K. Munonye і P. Martinek Evaluation of Data Storage Patterns in Microservices Architecture / K. Munonye і P. Martinek. - in 2020 IEEE 15th International Conference of System of Systems Engineering (SoSE). - 2020. - с. 373–380.
- [4] Meier A., Kaufmann M. SQL & NoSQL Databases: Models, Languages, Consistency Options and Architectures for Big Data Management. – Springer Vieweg, 2019. – 248 P. – ISBN 978-3658245481.
- [5] Date C.J. Database Design and Relational Theory: Normal Forms and All That Jazz. – Apress, 2019. – 470 P. – ISBN 978-148-425-539-1.
- [6] Kuzochkina A., Shirokopetleva M., Dudar Z., (2018), Analyzing and Comparison of NoSQL DBMS. International Scientific-Practical Conference Problems of Infocommunications. Science and Technology (PIC S&T), pp. 560-564. DOI: <https://doi.org/10.1109/INFOCOMMST.2018.8632133>
- [7] Gomes, C., Borba, E., Tavares, E., Junior, M. N. de O. (2019), “Performability Model for Assessing NoSQL DBMS Consistency”, IEEE International Systems Conference (SysCon). DOI: <https://doi.org/10.1109/syscon.2019.8836757>.
- [8] Bagui S., Earp R. *Database Design Using Entity-Relationship Diagrams* (Foundations of Database Design). – Auerbach Publications, 2011. – 371 P. – ISBN 978-143-986-177-6.
- [9] Chodorow K. MongoDB: The Definitive Guide: Powerful and Scalable Data Storage, 3rd Edition. O'Reilly Media, 2019 – 514 P.
- [10] Atchison L. Caching at Scale with Redis. Redis Labs, 2021 – 104 P.]
- [11] Filatov, V., Semenets, V. (2018), “Methods for Synthesis of Relational Data Model in Information Systems Reengineering Problems”, In 2018 International Scientific-Practical Conference Problems of Infocommunications. Science and Technology (PIC S&T). IEEE.
- [12] Mazurova, O., Syvolovskyi, I. and Syvolovska, O. (2022) “NOSQL database logic design methods for MONGODB and NEO4J”, Innovative technologies and scientific solutions for industries, (2 (20)), pp. 52–63. DOI: 10.30837/ITSSI.2022.20.052.
- [13] Mazurova, O. *Research of ACID transaction implementation methods for distributed databases using replication technology* / Mazurova, O., Naboka, A., Shirokopetleva, M. Innovative technologies and scientific solutions for industries, (2 (16)), pp. 19-31. Doi: 10.30837/ITSSI.2021.16.019.
- [14] West R., Zacharias M., Assaf W. SQL Server 2019 Administration Inside Out. – Microsoft Press, 2020. – 992 P.
- [15] Filatov, V., Semenets, V., & Zolotukhin, O. (2020). Data mining in relational systems. Innovative Technologies and Scientific Solutions for Industries, (3 (13)), 65–76. <https://doi.org/10.30837/itssi.2020.13.065>
- [16] E. Brewer A certain freedom: thoughts on the CAP theorem / E. Brewer. - in Proceedings of the 29th ACM SIGACT-SIGOPS symposium on Principles of distributed computing, New York, NY, USA. - 2010. - с. 335.

Received dd.mm.2024

About the Authors

Mazurova Oksana – PhD (Engineering Sciences), Associate Professor, Kharkiv National University of Radio Electronics, Associate Professor of the Department of Software Engineering, Kharkiv, Ukraine.

Semko Denys – Master, Kharkiv National University of Radio Electronics, Master of Specialty 121 - Software Engineering; Kharkiv, Ukraine.

Perepychai Oleg – Graduate student, Kharkiv National University of Radio Electronics, graduate student of Specialty 121 - Software Engineering; Kharkiv, Ukraine.

ДОДАТОК Д

Експертний висновок результатів перевірки кваліфікаційної роботи на
відповідність оформлення вимогам ДСТУ 3008: 2015

1

Експертний висновок результатів перевірки кваліфікаційної роботи

студент
(посада)

програмної інженерії
(кафедра)

ПЗМ-22-2
(група)

Семко Д.

(прізвище, ім'я, по батькові)

Зауваження

Пункт ДСТУ 3008-2015	Зміст пункту	Сторінка кваліфікаційної роботи
1	2	3
	7.10 Формули та рівняння	
7.10.6	Пояснення познач, які входять до формули чи рівняння, треба подавати безпосередньо під формулою або рівнянням у тій послідовності, у якій їх наведено у формулі або рівнянні. Пояснення познач треба подавати без абзацного відступу з нового рядка, починаючи зі слова «де» без двокрапки. Позначки, яким встановлюють визначення чи пояснення, рекомендовано ви-рівнювати у вертикальному напрямку.	17,18
	7.15 Додатки	
Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи магістра... ЗАТВЕРДЖЕНО кафедрою ІІІ протокол № 5 від 13.11.2023р. 3.2 Оформлення пояснювальної записки згідно з ДСТУ 3008:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. Шаблон затверджений засіданням кафедри №3 від 16.10.2023.	Рисунок повинен розміщуватися одразу після його згадування у тексті, або на наступній сторінці. Під рисунком повинен бути підпис із словом Рисунок, порядковим номером цього рисунку, через тире з великої літери – назва рисунку та в круглих дужках вказується джерело з якого взятий цей рисунок, або то, що його виконано самостійно.	10, далі за текстом
Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи магістра... ЗАТВЕРДЖЕНО кафедрою ІІІ протокол № 5 від 13.11.2023р. 3.2 Оформлення пояснювальної записки згідно з ДСТУ 3008:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. Шаблон затверджений засіданням кафедри №3 від 16.10.2023.	Додатки нумеруються за допомогою літер української абетки. Слово ДОДАТОК та його назва розташовуються посередині сторінки без абзацного відступу, пишеться заголовними літерами звичайним начертанням. Після заголовку ставиться один пустий рядок	59, далі за текстом.

Експерт

(підпис)

Вадим НЕЧВОЛОД

(прізвище, ініціали)

03.06.2024